

**Recenzja wniosku doktora sztuki Miłosza Gałaja
o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuki
w dyscyplinie sztuki muzyczne**

Imię i nazwisko recenzenta: **Monika Kolasa-Hladíková**

Miejsce pracy recenzenta: **Akademia Muzyczna im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu**

1. Dane o karierze naukowej:

2011 – tytuł licencjata w kierunku wokalistyka, specjalność śpiew solowy –
Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku.

2012 – tytuł licencjata w kierunku wokalistyka, specjalność musical –
Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku.

2013 – tytuł magistra sztuki w kierunku wokalistyka, specjalność śpiew solowy –
Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku.

2018 – uzyskanie stopnia doktora sztuki w dyscyplinie artystycznej wokalistyka, na podstawie dzieła artystycznego i napisanej pod kierunkiem promotora prof. dr. Andrzeja Nanowskiego rozprawy doktorskiej pt.: *Relacje stylistyki muzycznej z techniką wokalną na przykładzie literatury musicalowej.*

Miejsce lub miejsca pracy z podaniem zajmowanych stanowisk lub pełnionych funkcji

2013-2018 – asystent w Zakładzie Musicalu na Wydziale Wokalno-Aktorskim Akademii
Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku

2018-obecnie – adiunkt w Katedrze Musicalu na Wydziale Wokalno-Aktorskim Akademii
Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku

2. **Dane o dorobku artystycznym osoby ubiegającej się o nadanie stopnia naukowego**

Działalność artystyczna kandydata jest bardzo bogata. Już jako nastolatek brał udział w projektach Teatru Muzycznego *Junior*, działającego przy Teatrze Muzycznym im. D. Baduszkowej w Gdyni. Rozpoczynając w 2007 r. studia wokalne na Wydziale Wokalno-Aktorskim Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku, łączył je z nauką w Policealnym Studium Wokalno-Aktorskim im. Danuty Baduszkowej w Gdyni. Następnie kontynuował kształcenie w kierunku śpiewu musicalowego, na specjalności musical w gdańskiej Akademii Muzycznej. Jest absolwentem pierwszego rocznika czteroletnich studiów licencyjnych w specjalności musical (2012) oraz studiów I i II stopnia w specjalności śpiew solowy (2011, 2013). Początkowo śpiewał w niskiej i średniej tessiturze, ale rozwijał stopniowo górne rejestry głosu, osiągając ostatecznie skalę głosu tenorowego.

Brał udział w następujących projektach i spektaklach:

W. A. Mozart, *Le Nozze di Figaro*,

J. S. Bach, *Bauernkantate* BWV 212 & *Koffeekantate* BWV 211,

L. Bernstein musical *Wonderful Town*,

G. Rossini *La Cambiale di Matrimonio*,

G. Puccini *Gianni Schicchi*,

A. L. Webber, musical *Evita*, wersja koncertowa,

I. Kalman, operetka *Księżniczka Czardasza*.

W jego dorobku, już od początku artystycznej drogi, pojawiały się wydarzenia takie jak *Nadzwyczajna Gala Tenorów*, *Turniej Pięciu Tenorów* czy *Bitwa tenorów na róże*. Atrakcyjność głosu tenorowego i popularność tego rodzaju projektów spowodowała, że od 2015 roku artysta związany jest z zespołem *Tre Voci*, z którym rozwija imponującą karierę medialną, współpracując w trio wokalnym z Wojciechem Sokolnickim i Mikołajem Adamczakiem. Jest to projekt z gatunku tzw. *classical crossover*, działający „pomiędzy” muzyką klasyczną a muzyką pop. Zespół wykonał kilkaset koncertów w całej Polsce, wziął udział w szeregu występów telewizyjnych, medialnych festiwalach; wystąpił na scenach Chicago, Vancouver, Toronto, Chiang Mai (Tajlandia), Dubaju, Londynu, Arnhem (Holandia), Brukseli.

3 **Stwierdzenie spełnienia przesłanki, dotyczącej posiadania wybitnych osiągnięć artystycznych wraz z merytorycznym uzasadnieniem tego stwierdzenia.**

Do oceny otrzymałam trzy pozycje, które kolejno zostaną omówione poniżej.

• Album *TRE VOCI With Love*, wydany nakładem wydawnictwa MTJ, premiera październik 2020.

Album zawiera 12 następujących utworów:

1. *Nessun Dorma* – muz. Giuseppe Puccini, sł. Giuseppe Adami, Renato Simoni
2. *Granada* – muz. i sł. Agustin Lara
3. *Non ti scordar di me* – muz. Ernesto de Curtis, sł. Domenico Furno
4. *Torna a Surriento* – muz. Ernesto de Curtis, sł. Giambattista di Curtis
5. *Besame Mucho* – muz. i sł. Consuelo Velasquez
6. *You Raise Me Up* – muz. Rolf Løvland, sł. Brendan Graham
7. *I Don't Want To Miss A Thing* – muz. i sł. Diane Warren
8. *We Have More Than Love* – muz. Dariusz Tarczewski, sł. Robert Roberson
9. *The Show Must Go On* – muz. i sł. Brian May
10. *Hallelujah* – muz. i sł. Leonard Cohen
11. *Mambo Italiano* – muz. Bob Merrill, sł. Bob Merrill, Gabba, Lidianni
12. *Esisterá* – muz. Mikołaj Adamczak, sł. Miłosz Gałaj

Wysłuchałam tego nagrania z mieszanymi uczuciami. Kunszt wokalny artystów jest niezaprzeczalny, natomiast aranżacje orkiestrowe, moim zdaniem, nie są nadmiernie wyszukane, jest to projekt typowo komercyjny, ale starannie przygotowany i cieszący się dużą popularnością. Stanowczo najbardziej podobają mi się fragmenty, w których panowie śpiewają techniką *bel canto*, osiągając czyste i klarowne współbrzmienia. Umiejętności wokalistów i propozycje repertuarowe, które są znanymi przebojami światowego formatu – wpływają na wysoką popularność zespołu. Z pewnością będzie się ona utrzymywać i – miejmy nadzieję – dalej propagować sztukę wysoką wśród mniej zorientowanych na muzykę klasyczną słuchaczy. Mam nadzieję, że dzięki takim projektom wzrośnie prawdopodobieństwo, że przeciętny słuchacz, zainteresowany przez trio wokalne, wybierze się do opery bądź na koncert i będzie sięgać po coraz ambitniejsze pozycje.

• W opercie *Maria de Buenos Aires Astora Piazzoli* M. Gałaj wcielił się w rolę Gorriona i Analisty. Nagranie zostało dokonane w Warszawskiej Operze Kameralnej, Alicja Węgorzcwska wystąpiła w roli tytułowej, premierę dzieło miało w styczniu 2020. Jest to najciekawsza, moim zdaniem, przedstawiona do oceny pozycja.

Cały surrealistyczny spektakl jest przesycony energią śmierci i tańca, w genialnych opracowaniach Piazzoli. Widz zostaje skonfrontowany z tragicznymi aspektami kobiecości, tekst, muzyka, poezja, scenografia, efekty wizualne – wszystko to tworzy niepowtarzalną atmosferę.

Artysta w autoreferacie wypowiada się o pracy nad swoimi dwoma rolami w następujący sposób:

„Wspomniane różnice miały swoje przełożenie na warstwę brzmieniową spektaklu. Wielość emisji, a tym samym barw i estetyk sprawiło, że przedstawienie wokalnie nie jest homogenne, co miało wpływ na moją interpretację i wybory artystyczne. Czulem się w obowiązku znaleźć wypadkową między stylistyką stricte musicalową, techniką wokalną aktorów dramatycznych i klasycznym upozowaniem dźwięku. Taką próbę umożliwiły mi moje dotychczasowe doświadczenie w zakresie

operowania emisją. W moim odczuciu udało mi się jednak zachować indywidualność i autentyczność brzmienia.”

Spektakl jest w swoim wyrazie głęboko przejmujący. Twórcy operują ponadczasowymi symbolami i metaforami, akcja oparta jest o szczególną, opartą na motywach tanga, rytmikę, nawet przeplatanie polskich dialogów i monologów z hiszpańskimi częściami śpiewanymi potęguje psychodeliczną atmosferę głębokich uczuć i ludzkich tragedii. Trochę przeszkadzała asynchroniczność we fragmentach recytowanych przez większą ilość aktorów. Było to ewidentnie niedoćwiczone przez zespół i psuło zamierzony przez twórców efekt.

Natomiast wykonanie sceniczne przez Miłosza Gałaja powierzonych mu partii zarówno w warstwie wokalne jak i aktorskiej – zasługuje na docenienie.

- Pierwszoplanowa rola Bobby’ego w musicalu *Company* Stephena Sondheim’a, Warszawska Opera Kameralna, premiera marzec 2022.

Z pewnością dla pełnej oceny tego spektaklu, w którym artysta kreuje pierwszoplanową rolę – osobista wizyta w teatrze byłaby bardziej miarodajna. Spektakl filmowany był z dalekiego planu, oglądany na ekranie telewizora z daleka, mimo dobrego nagłośnienia, wyjęty z magicznej przestrzeni teatru – nie jest z pewnością tak ciekawy, jak byłby oglądany z widowni. Dzieło, obsypane w latach siedemdziesiątych licznymi nagrodami, opowiada historię młodego nowojorczyka, singla i kilku par jego przyjaciół. Bobby jest postacią niezwykle sympatyczną, artysta ma możliwość w przebiegu akcji pokazać się jako znakomity aktor i wokalista, a najważniejszym i najbardziej wirtuozowskim momentem jest jego finałowy, pełen bogatej ekspresji song. Postać kreowana przez artystę w ekspresyjny sposób wyraża w nim tęsknotę każdego człowieka do posiadania kogoś najbliższego sercu.

Reasumując – muszę powiedzieć, że stanowczo artysta najbardziej podoba mi się we fragmentach śpiewanych techniką *bel canto*. Fragmenty, w których emisja odbiega od jego zasad i bogactwa formantów – nie mają według mnie takiej alikwotowej spójności jak te kreowane pełnym brzmieniem głosu tenorowego. Ekspresja aktorskiego śpiewu często nie pozwala na idealną intonację. Jestem świadoma, że moja percepcja jest uwarunkowana estetyką, której hołduję. Używanie na przemian techniki klasycznej i musicalowej wymaga od wykonawcy niezwyklej sprawności, świadomości i elastyczności mięśni biorących udział w fonacji i artykulacji. Miłosz Gałaj jest w stanie temu sprostać.

Z dużą przyjemnością wysłuchałam przedstawionych nagrań, wszystkie utwory wykonane są przez artystę z wielką kulturą artystyczną oraz klarowną dykcją. Interpretacja jest przemyślana pod każdym

względem. Artysta ukazuje cały wachlarz swoich możliwości głosowych od liryzmu po pełnię wyrazu dramatycznego. Piękne frazowanie, cieniowanie dynamiczne i nienaganny styl dopełniają całości.

4

Działalność naukowa od czasu uzyskania stopnia doktora

1. 2021.11.29 – wykład *Źródła estetyki śpiewu musicalowego w ujęciu historycznym*, XI Gdańskie Dni Wokalistyki „Musica Vocale 2021”, Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki, Gdańsk
2. 2021.08.07 – czynny udział w sesji naukowej *Perspektiven des Musicals 2021*, Luisenburg-Resort, Wunsiedel
3. 2021.05.15-16 – warsztaty wokalne *Workshop Wokalny. 3 edycja*, prowadzący Miłosz Gałaj, Anastazja Simińska, Hear Studio, Warszawa
4. 2021.03.27-28 – warsztaty wokalne *Workshop Wokalny. 2 edycja*, prowadzący Miłosz Gałaj, Anastazja Simińska, Hear Studio, Warszawa
5. 2021.03.13-14 – warsztaty wokalne *Workshop Wokalny*, prowadzący Miłosz Gałaj, Anastazja Simińska, Teatr Syrena, Warszawa

Jako asystent i samodzielny wykładowca Miłosz Gałaj wychował rzeszę absolwentów odnoszących już sukcesy na polskich i zagranicznych scenach teatrów muzycznych.

5

Inne istotne informacje i uwagi.

Godny zauważenia jest zamieszczony w serwisie YouTube cykl filmów-wykładów, pt. *Wokalne Dekonstrukcje*, zawierający analizę nagrań popularnych wokalistów. Mini seria powstała w trakcie pandemii i uzyskała już łącznie ponad 48 tysięcy wyświetleń.

W sieci można zobaczyć następujące odcinki:

1. *Jak śpiewa Mariah Carey?*
2. *Jak śpiewa Edyta Górniak?*
3. *Skąd tyle mocy w głosie Dody?*

Miłosz Gałaj w przystępny dla widzów sposób analizuje sposób wydobywania dźwięku przez artystki, pracę mięśni krtani oraz mięśni artykulacyjnych. Materiał może być bardzo interesujący dla młodych adeptów wokalistyki popularnej.

6

Jednoznaczna konkluzja

Po zapoznaniu się z przedstawioną do oceny dokumentacją stwierdzam, że wniosek pana dr. Miłosza Gałaja złożony wraz z załącznikami, jego liczne osiągnięcia artystyczne krajowe i zagraniczne, różnorodny dorobek naukowy, nagrania, dorobek dydaktyczny, poszukiwania twórcze oraz wysoki poziom merytoryczny każdego z powyższych elementów tej działalności – w pełni spełniają warunki wymienione w art. 227 Ustawy z dnia 20 lipca 2018r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (DZ. U. z 2018r. poz. 1668 ze zm.). Bogata działalność Kandydata z pewnością przyczyniła i przyczynia się do wzbogacania polskiej kultury muzycznej i propagowania sztuki muzycznej na najwyższym poziomie w kraju i zagranicą. Biorąc pod uwagę powyższe fakty, przedstawione do oceny dzieło oraz dorobek kandydata, stwierdzam, że te osiągnięcia w pełni zasługują na dostrzeżenie i docenienie w postaci **przyznania stopnia naukowego doktora habilitowanego.**

Łowicki Kolesz v Mladikow
28.03.2024